SPRAWDZIAN · GEOGRAFIA

Sprawdzian z pedosfery i biosfery

Grupa B

Geografia: gleby, procesy glebotwórcze i strefy roślinne świata

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 23

10 zadań, 23 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Większość roślin sawanny to pirofity, czyli gatunki:

(A) odporne na zasolenie gleby

(B) odporne na działanie ognia

(C) kwitnące tylko zimą

(D) żyjące w symbiozie z grzybami

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Roślinność charakteryzująca się grubymi, skórzastymi, zimozielonymi liśćmi, przystosowana do letniej suszy i łagodnych, wilgotnych zim, występująca typowo w basenie Morza Śródziemnego, nosi nazwę roślinności:

(A) tajgowej (borealnej, iglastej)

(B) twardolistnej (śródziemnomorskiej)

(C) tundrowej (subpolarnej, bezleśnej)

(D) mangrowej (namorzynowej)

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących gleb strefowych świata:

1.	Proces salinizacji gleb jest typowy dla strefy klimatu polarnego.	**P**	**F**
2.	Gleby ferralitowe (laterytowe) strefy równikowej są zwykle bardzo żyzne z powodu wysokiej zawartości próchnicy.	**P**	**F**
3.	Czarnoziemy stepowe należą do najżyźniejszych gleb świata ze względu na bardzo gruby poziom próchniczny.	**P**	**F**
4.	Bielice tworzą się głównie pod roślinnością stepową w klimacie umiarkowanym kontynentalnym.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 4. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość:

1.	Gleby wulkaniczne (andosole) są bardzo ubogie i niezdatne do uprawy.	**P**	**F**
2.	Gleby aluwialne (mady) są glebami astrefowymi — ich występowanie zależy od obecności rzeki, nie od strefy klimatycznej.	**P**	**F**
3.	Zasolenie gleb jest problemem głównie na obszarach wilgotnych o dużych opadach atmosferycznych.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 5. (0–4 pkt)

Dopasuj typ gleby do jego głównej cechy diagnostycznej.

1. Czarnoziems	...	A. Wytworzona ze skał węglanowych (wapieni), zasobna w wapń
2. Rędzina	...	B. Bogata w tlenki żelaza, jałowa po wypłukaniu składników
3. Mada	...	C. Gleba napływowa usypana przez rzekę w dolinie, żyzna
4. Lateryt	...	D. Bardzo zasobna w próchnicę, czarny poziom akumulacyjny, stepowa

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Uzupełnij: Proces rozkładu materii organicznej w glebie przez drobnoustroje nazywany jest (1) _____ . Powstała w jego wyniku ciemna substancja organiczna gleby to (2) _____ .

(1) do wyboru: laterytyzacją / salinizacją / humifikacją / eluwiacją
(2) do wyboru: ściółka / lignina / celuloza / próchnica

Zadanie 7. (0–2 pkt)

Podaj dwa sposoby ochrony gleb przed erozją wodną na stokach i uzasadnij skuteczność każdego z nich.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego lateryty (gleby strefy tropikalnej) są ubogie w substancje odżywcze, mimo że pokrywające je lasy równikowe mają bujną roślinność. Podaj dwa powody.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego roślinność strefy śródziemnomorskiej (twardolistna, zimozielona) jest przystosowana do suchego i gorącego lata.

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego czarnoziemy uważa się za jedne z najżyźniejszych gleb świata. Podaj dwa czynniki sprzyjające ich powstaniu.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/geografia/pedosfera-i-biosfera